

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 1. Vtrum ante resurrectionem corporum animæ sancta sint reipsa
beatæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Quæst. 4. De his quæ ad Beatitudinem exiguntur, A. 5. Dub. 1. 21

beatifico; necessariò tamen illum amaret amore quodam naturali; in quem omnem suam vim expenderet: quia bonum, quantumvis sit supernaturale, potest amari amore naturali: quo enim est excellentius, eo est magis idoneum ut viribus naturæ ametur. Vnde cum hoc bonum sit infinitè excellens, etiam infinitè quodammodo naturam voluntatis ad se trahit. Verùm quod reipsa nunc iste amor non sit naturalis, sed supernaturalis; profluit ab habitu Charitatis qui cooperatur naturæ.

Objicitur Tertio, Charitas est habitus: atqui de ratione habitus est ut illo utamur, cum volumus: ergo beati non necessariò amant Deum.

Respondedo, non esse de ratione habitus ut illo possimus uti & non uti; ut patet in lumine gloriæ. Quare etsi in hac vita omnes habitus ita sint in nostra potestate, ut possimus eos applicare & non applicare ad usum; non tamen in altera vita, quando & ipsa voluntatis propensio erit ad amorem Dei determinata, quæ nunc est indeterminata & libera.

ARTICVLVS V.

Vtrum ad beatitudinem hominis, requiratur Corpus?

Conclusio est. Ad perfectam beatitudinem, Corpus non esse necessarium. Vide D. Thomam.

D V B I V M I.

Vtrum ante resurrectionem Corporum, anima sancta sint reipsa beata?

Q Vidam Veteres id. negant, existimantes interim eas detineri in abditis quibusdam receptaculis & promptuarijs. Insinuat Irenæus l. 5. contra hæreses sub finem. Et Iustinus q. 60. & 76. ad Orthodoxos. Qui tamen liber non est Iustini Martyris, sed alicuius posterioris. Hos tamen duos multi Catholici excusant. Apertè docet hanc sententiam Tertull. l. 4. contra Marcionem. Lactantius l. 7. diui. Inst. c. 21. Ex hæreticis Vigilantius teste Hieronymo lib. contra Vigilantium pag. 2. Græci iam à quingentis annis idem tenent. Item Armeni & Anabaptiste. Vide Castrum de hæresibus, verbo *Beatitudo*, hæresi 6. Idem docet Caluinus lib. 3. Inst. c. 25. §. 6. vbi dicit stultum esse definire, an animæ sint in cælo, & gloria fruuntur. Et statim post duas lineas, definit eas nondum gloriâ frui; seipsum hoc modo stultitiæ condemnans.

Verùm fide tenendum est, animas iustorum corporibus exutas, simul atque perfectè fuerint expiate, recipere essentialè beatitudinem, quæ consistit in visione & fruitione Dei.

Est definitum in Concilio Florentino sess. vlt. vbi Græci hunc suum errorem reuocarunt. *Definitum*, inquit Concilium, illorum animas, qui post baptismum susceptum, nullam omnino peccati maculam incurrerunt; illas etiam quæ post contractam peccati maculam, vel in suis corporibus, vel in eisdem exuta corporibus sunt purgatae, in cælum mox recipi, & insueri cælum ipsum Deum Trinum & unum sicuti est;

pro meritorum tamen diuersitate aliam aliam perfectius.

Concil. Trid. sess. 25. in decreto de veneratione Sanctorum docet Sanctos quorum reliquie sunt in terra, cum Christo regnare; & æterna felicitate in Cælo frui.

Idem definiuit Benedictus XI. vel potius XII. in extrauag. *Benedictus Deus*, quam refert Castro supra.

Idem ante illum definiuit Innocentius III. Cap. *Apostolicam*, de Presb. non baptizato & Cap. *Cum Martha*, de celebrat. Missarum.

Probatur ex Script. 2. ad Cor. 5. *Scimus quoniâ* *12* *stis terrestris domus nostra huius habitacionis dissoluetur,* *Ex Scri-* *quod adificationem ex Deo habemus domum non ma-* *pruris.* *nusclam æternam in Cælis.* id est, non conturbet nos, quod per varias afflictiones istud corpus nostrum, veluti terrestris quædam animæ domus, dissoluatur; quia aliam domum iam paratam habemus in Cælis, vbi per *domum æternam* intelligit ipsam cælestem mansionem; vel gloriam illam & claritatem, in quam velut in domum quandam lucidissimam ingrediemur. Paulò antè, hanc domum vocauerat *æternam gloria pondus*. Vult ergo Apostolus statim à morte animam recipi in Cælum. Vbi notandum verbum *habemus*: quo significatur statim dissoluto corpore haberi. Necesse amplius expectandum, ut in veteri testamento. Et infra v. 6. *Scientes quoniam dum sumus in corpore,* *peregrinamur à Domino; per fidem enim ambulamus non per speciem: audemus autem, & bonam voluntatem habemus magis peregrinari à corpore, & presentes esse ad Dominum.* id est, qui scimus nos quamdiam sumus in hoc mortali corpore, esse peregrinos à Domino; idèò desideramus potius esse peregrini à corpore, & presentes esse ad Dominum. Vbi apertè significat animam statim ac corpus deseruit; esse Domino presentem, & non amplius eum per fidem cognoscere: sed eius speciem coram intueri. Vide Melchiorum Canum lib. 12. de locis. c. 7.

Idem patet Luc. 23. vbi Dominus ait latroni: *Hodie mecum eris in paradiso.* id est, in gloria & fruitione diuinitatis; ut exponit D. Augustinus epist. 57. & Cyrillus Hierosol. catech. 13. Chrysof. hom. 1. de cruce & latrone. Denique Ambrosius, Theophylactus, Beda & alij in hunc locum.

Quod confirmatur; Nam *Paradisi* nomen non potest ibi locum aliquem corporalem designare: Primò, quia Christus mox descendit ad inferos, non autem ad locum aliquem corporalem amœnum. Secundò, quia ex loco corporali & amœnissimo parum solatij accessisset animæ latronis. Tertio, quia Latro petebat ut Dominus ipsius recordaretur, quando veniret in suum regnum: atqui Dominus hoc ipsum & amplius præstitit, ut inquit Ambros. in illum locum; quia non solum meminit in futurum, sed eodem die regnum promittit. Vtitur autem *Paradisi* nomine potius quàm regni, ut significet per mortem suam nobis restitui, quod Adam amiserat. Quarto, quia Dominus promittit Latroni perpetuam secum mansionem; parum enim fuisset vnum aut alterum diem esse cum Christo: ergo ex eo tempore semper cum Christo fuit, ac proinde etiam cum illo cælum ascendit. Atqui cælum est locus beatorum: Ad Philipp. primo, *Cupio dissolui & esse cum Christo;* vbi indicat mox à dissolutione

Bonum quantumvis sit supernaturale in substantia potest tamen amore naturali amari.

19 Veteres quidam negant.

Item varij hæretici.

20 Anima sancta sunt nunc re ipsa beatæ essentialiter.

Ex Concilio Florent.

Paradisi Latroni promissus, est essentialis beatitudo.

Trident.

Bened. Sus XII.

Innocentius III.

12 Ex Scripris.

Ad Philipp. 1. & esse cum Christo.

tionem corporis, animam cum Christo esse. Ad Ephes. 2. *Ascendens Christus in altum, captivam duxit captivitatem*: id est, duxit secum in Cælum animas Sanctorum, quas è limbo liberauerat; vt Patres exponunt. Act. 7. ait Stephanus, *Ece video Cælos apertos, &c.* insinuans cælum sibi pate- re; Vnde addit, *Domine IESV accipe Spiritum meum.*

Act. 7.

Confirmatur, quia per Christi mortem aper- tum est nobis regnum Cælorum antea clausum; vt patet ex cap. 9. ad Hæbr. vbi significatur *etiam in Sancta Sanctorum*, id est, in Cælum, *nondum fuisse propalatum*, id est, patefactam, donec Christus per proprium sanguinem in sancta introiit, id est, donec Christus moreretur, & in Cælum ascenderet: quod significatum fuit veli scissione ante Sancta Sanctorum pendentes; vt passim docent Interpre- tes in illum locum. Denique ad Hæbr. 12. v. 23.

Hebr. 9.

Accessistis, inquit, ad Ecclesiam primitiuorum, qui conscripti sunt in Cælis; & Spiritus iustorum perfe- ctorum, & multorum millium Angelorum. Vbi aper- te significat congregationem primitiuorum, id est, Patriarcharum & Prophetarum, & spiritus iusto- rum perfectorum esse in cælis cum frequentia mul- torum millium Angelorum.

Hebr. 12.

Secundò Probari potest ex Concilijs & Ponti- ficibus initiò allatis.

Est com-
nis sensus
Ecclesie.

Tertiò, Ex communi sensu Ecclesie & om- nium fidelium. Nam Ecclesia orat sanctos tam- quam charissimos Dei amicos, qui & nostras pre- ces intelligant, & nos iuuare possint. Supponit ergo eos esse in cælo. Præterea veneratur tan- quam beatos, & colit eorum festa; qui cultus est signum gloriæ.

Quartò, Quia hæc est sententia ferè omnium Patrum, tam Græcorum quam Latinorum: quos vide apud Bellarminum & Gregorium à Val- entia.

22
Probat
ratione.

Quintò, Probat ratione, 1. Anima corpore exuta capax est perfectæ beatitudinis; hæc enim consistit in operationibus omninò spiritualibus, ad quas nihil iuuat corpus: & Deus non differt mercedem laborum sanctorum suorum sine cau- sa, iuxta illud Leuitici. 19. *Non morabitur apud te opus mercenarij tui vsque mane.* atqui nulla post Christi mortem est causa differendæ mercedis ani- mæ: ergo &c.

Leuit. 19.

Secundò, Angeli statim expletis meritis bea- titudinem acceperunt: atqui hominum merita complentur in morte: ergo statim post mortem, si nihil restet expiandum, beatitudinem ac- ciipiunt.

Tertiò, Anima impiorum statim recipiunt præmium demeritorum; vt patet lucæ 16. *Mor- tuus est dimes, & sepultus est in inferno.* Ergo animæ piorum statim accipiunt præmium meritorum. Patet conseq. Quia Deus est promior ad benefi- centiam, quam ad vindictam.

23
Obiectio-
nes è Scri-
pturis sol-
uuntur.

Obijcitur Primò, lib. 4. Esdræ c. 4. dicitur ani- mas Iustorum interrogasse in promptuarijs suis dicentes, *Vsq; quo spero sic?* Et responsum est eis, *quando impletus fuerit numerus & mensura Sanctorum.* Quod etiam indicatur Apoc. 6. vbi Ioannes vi- dit illas sub altari.

Respondeo Primò, illum librum Esdræ non esse canonicum. Secundò, locus ille intelligitur de patribus veteris testamenti, qui eo tempore quo liber ille scribatur, vsque ad Christi mor- tem, fuerunt in certis promptuarijs.

Ad locum Apocalypsis: Respondeo, ibi con- firmari nostram sententiam. Nam dicitur singulis esse datas stolas singulas, quæ significant gloriam animæ: alteram stolam, resurrectionem. Ita ferè intelligunt omnes Interpretes. Quod confirmatur ex cap. 7. vbi dicitur *Qui amici sunt stolis albis, sunt ante thronum Dei, & seruiunt ei die ac nocte in templo eius.* Atqui esse ante thronum Dei & in templo Dei, est esse in cælo & videre Deum. Altare au- tem sub quo dicuntur visæ, non est extra cælum sed in cælo; vt ibidem patet. Est autem ipse Chri- stus, pro quo, & super quo immolati sunt, & sub quo iam requiescunt; iuxta D. Anselmum. Allu- dit autem S. Ioannes ad altaria Christiana sub quibus Martyrum corpora ab initio Ecclesie poni consuecta, iuxta Hieronymum contra Vigilanti- um, & iuxta August. serm. 11. de Sanctis. Nec mirum, Christum appellari *Altare*, cum etiam ap- pelletur Templum. Apoc. 21.

Per Stola,
intellige
gloriam
Anima, &
per Altare,
Christum.

Apoc. 7.

Obijcitur Secundò Matth. 20. Omnes merce- narij accipiunt mercedem, idque ad vesperam tantum; id est, in fine sæculi. Quod Confirmatur, quia Scriptura passim indicat coronam iustorum conseruari in diem iudicij. 2. Ad Timoth. 3. *Re- posita est mihi corona iustitie, quam reddet mihi Do- minus illa die iustus in dex. & alibi.*

Merces
quando
soluitur.

Respondeo, Ibi significari in fine sæculi vlti- mam mercedem conferendam, idque publicè co- ram toto mundo cum summa solennitate; vt fol- lent coronæ distribui ijs qui in certaminibus fue- runt Victores. Vide Chrysof. hom. 28. in Ep. ad hebr.

Obijcitur Tertiò, Ad Hebr. 11. dicitur *Sanctos non accepisse repromissiones, vt non sine nobis consum- marentur.* Respondeo, id intelligendum de San- ctis veteris testamenti, qui ante tempus noui tes- tamenti non acceperunt gloriam animæ; & ante diem iudicij nõ accipient gloriam corporis: (ex- ceptis ijs qui cum Domino resurrexerunt) & sic non consummantur sine nobis. vide Chrysof. in hunc locum.

Hebr. 11.

Obijcitur Quartò, 1. Ioan. 3. *Cum apparuerit, similes ei erimus; quoniam videbimus eum sicuti est.* Ergo antequam appareat, non videbimus eum.

24
1. Ioan. 3.
Quando
quomodo
similes
Deo eri-
mus.

Respondeo, Sensus est, cum illa gloria quam habituri sumus, quæque modò cum Christo ab- condita est in Deo, apparuerit, id est, foras pro- ducta fuerit, nobisque collata: tunc erimus simi- les Deo, quia videbimus eum sicuti est. hoc autem fiet in morte cuiusque, vel paulò post animâ expi- atâ. Hic videtur esse legitimus sensus. Alij intelligunt de similitudine corporis gloriosi, & referunt ad diem iudicij; vt sensus sit: Cum cor- am toto mundo proferendū erit præmium, quod habituri sumus, tunc similes erimus Christo se- cundum externam gloriam; quod nobis præsta- bitur propter visionem diuinæ essentia. Et sic quoque argumentum nihil probat. Sed magis placet prior expositio, quia non dicitur proprie similes Deo ratione gloriæ corporis: Deus enim hic significat diuinitatem, vt est communis tribus personis; sic enim accipitur cum dixit ante *Iam filij Dei sumus*, ergo & quando subiungit, *similes ei erimus.*

Obijcitur Quintò, S. Chrysofomus hom. 39. in 1. Ep. ad Cor. dicit: *Quamuis decies milles ani- ma sit immortalis, tamen sine carne ipsa admirandis illis bonis non fruetur.* Respondeo, non negat Chry- sofomus

25
Obiectio-
nes è Par-
tibus
soluuntur.
Chrysof. 1.

solus quin anima fruatur illis bonis; vel punietur in inferno; usque ad diem iudicij sine carne; sed negat solam puniendam vel beandam in æternum: quia cum vtraque pars laborauerit, debet vtraque vel neutra mercedem accipere; vt patet ex sequentibus verbis Chrysostomi. Vide Chrysostomum hom. 3. in Epist. ad Philip. vbi dicit iustos videre Deum, non per fidem, sed facie ad faciem. Idem docet hom. 4. & alibi.

Hilarius.

Obijcitur Sexto, Hilarius in Psal. 138. ait. *Hec humana lex est necessitatis, vt sepulcris corporibus, anima ad inferos descendant.*

Respondeo, Loquitur de tempore veteris testamenti. Vide illum in Psal. 60. vbi dicit sanctos perpetuo cum Deo habitare in mansionibus cælestibus.

Augustinus.

Obijcitur Septimo, D. Augustinus l. 9. conf. c. 3. dicit. *Vini Nebrius in sinu Abrahe, quidquid illud est, quod illo significatur sinu. Et in Enchirid. c. 108. Tempus quod inter hominis mortem & ultimam resurrectionem est interpositum, animas in abditis receptaculis continet, sicut quæque digna est vel requie vel ærumna. Idem habet lib. 12. de Ciuit. c. 9.*

Respondeo, D. Augustinus numquam dubitauit quin anima sint beata & Deum videant ante resurrectionem, sed aliquando dubitauit de loco; vt notat Ludouicus viues in c. 6. l. 2. de Ciuitate. Quod de beatitudine non dubitet, patet ex cap. 3. lib. 9. Confess. & lib. Medit. c. 22. & alibi. Postea tamen re melius examinata, expressè docuit esse in cælo; & sinu Abrahe esse secretum Patris, quod post passionem Christus resurgens assumptus est. Vide illum lib. 2. qq. Euangel. c. 38. Quamdiu fuit incertus de loco; dixit esse in abditis receptaculis, vsus nomine generali, quod & cælo conuenire posset.

Quid sit sinus Abrahe Augustino.

Obijcitur Octauo, D. Augustinus lib. 12. de Gen. c. 35. dicit *minimè dubitandum mentem hominis post mortem carne deposita non sic videre posse incommutabilem substantiam, vt Sancti Angeli vident; & ideo debere resumere corpus, vt sic videat.*

Respondeo, Augustinum putasse non posse tam perfectè videre ob desiderium corporis; videre tamen, & esse beatos. De qua sententia statim dicemus.

Obijcitur Nono, D. Bernardus ferm. 3. de omnibus Sanctis, dicit. *In illam beatissimam Dei domum nec sine nobis intrabunt, nec sine corporibus suis.*

Respondeo, Per beatissimam domum intelligit claram & omnino perfectam diuinitatis contemplationem. Putat enim D. Bernardus animas Sanctorum ante resurrectionem videre quidem Deum, sed non perfectè; impediri enim desiderio corporum & quasi corrugari, ne omnino se in diuinitatis contemplationem explicent. Itaque vult illas esse in *atrys*, donec corpora resumant: id est, in contemplatione non omnino perfectâ; secutus D. Augustinum.

Quid atriæ animarum Bernardus.

Dices, idem ferm. 4. de omnibus sanctis dicit *animas quiescere sub altari, id est, in contemplatione humanitatis Christi, donec veniat tempus quando super altare exaltentur*; id est, quando ostendetur eis manifestè diuinitas.

Respondeo, solum vult dicere diuinitatem non omnino clarè videri ante resurrectionem, sicut dictum est: quod tamen diuinitatem videant, alibi apertè docet; vt ferm. de obitu vberti. & ferm. de Sancto Malachia, & epist. 266.

Obijcitur Decimo, Ioannem XXII. definiuisse contrarium, & mandasse Parisiensibus vt ita docerent.

Ioannes XXII.

Respondeo, id falsum esse patet ex Bulla Benedicti XII. qui fuit successor Ioannis. Dicit enim apertè prædecessorem suum mandasse omnibus, vt quando rogarentur, liberè dicerent sententiam; & cum se ad definitionem pararet; morte præuentum. Vbi notanda est singularis Dei prouidentia quæ sustulit Pontificem ante definitionem: si tamen verum est Ioannem habuisse in animo definire eam partem, quam falsam ostendimus.

D V B I V M II.

Virum anima Sanctorum post Resurrectionem Corporum, non sint visura clarius Deum quam ante?

Q Vidam putant tunc clarius visuras. Ita docet D. Augustinus. l. 12. de Gen. c. 29. & insinuat l. 1. Retract. c. 14. D. Bernardus ferm. 3. de omnibus Sanctis. Magister in 4. d. 49. D. Thomas ibidem q. 1. a. 4. D. Bonauent ibidem 2. p. 1. q. 1. Richardus eadem distinctione circuleandum princ. q. 7. Ratio horum est duplex: Prior est, quam habet D. Bernardus ex D. Augustino, ait enim ferm. 3. de omnibus sanctis *adeo videre in animabus desiderium naturale ad Corpus, vt tota earum affectio non pergat libere in Deum, sed quod modo contrahatur, & veluti corrugetur.*

26
Affirmat Augustinus Bernardus. Magister. D. Thomas. Bonauentura. Richardus.

Altera est, quam habet D. Thomas; quia anima in corpore habet perfectius esse quàm extra corpus: ergo & perfectiorem operationem. Patet Conseq. quia operatio sequitur esse.

Sed longè probabilius & verius est, Beatos nec clarius visuros, nec perfectius amatuos Deum post resurrectionem corporum, quàm ante. Ita D. Thomas hic cum Caietano. Durandus in 4. q. 7. d. 49. Paludanus ibidem q. 6. Ioannes Maior ibidem q. 12. & alij.

Verius negatur à D. Thomas. Caiet. Durand. Palud. Ioan. Ma.

Probatur Primo, Quia hæc sententia est valde consentanea definitioni Benedicti XII. in Extraua. *Benedictus Deus.* Vbi dicit visionem Dei, quam accipiunt animæ statim post mortem; continuari vsque ad finale iudicium, & inde in æternum: Vbi insinuat eam non crescere, sed solum continuari.

Probatur Secundo, quia anima ex vnione cum corpore, non fit perfectior neque secundum substantiam neque secundum potentiam intellectiuam; sed solum accipit modum quendam existendi in copore, quem naturaliter postulat. Atqui modus existendi in alio, nihil confert ad hoc vt operatio sit perfectior: vt patet in speciebus Eucharistiæ, quæ tantam vim agendi habent dum separate; quantum dum coniunctæ: Multò minus vnium esse corpori conferet ad actionem quæ omnino est spiritalis; quin imò, potius videbitur esse impedimento; si res humano iudicio æstimetur: ita enim senserunt Platonicis.

Anima ex vnione cum corpore non fit perfectior.

Probatur Tertio, Modus existendi humanitatis Christi in verbo, etsi summam humanitati dignitatem tribueret, nihil tamen per se conferebat ad perfectiorem humanæ naturæ operationem: Vnde illa natura opus habebat donis superadditis, sicut